

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1159039

Uw brief van
06 februari 2017

Datum 16 mei 2017

Betreft Reactie op brief EK inzake juridische redenering transparantie (kenmerk 160653u)

Op 6 februari jongstleden ontving ik van de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een brief naar aanleiding van mijn brief van 27 december jongstleden over de uitkomsten van het juridisch onderzoek transparantie. Hierin uit een merendeel van de leden van de commissie zorgen over de juistheid van de daarin toegelichte juridische redenering en vragen zij mij in dit licht mijn standpunt te heroverwegen.

Uit de brief van uw Kamer volgt dat u de argumenten en gevolgde interpretatie aangaande artikel 68 Grondwet en artikelen 2.15 en 2.178 Mediawet 2008 niet overtuigend vindt. Uw Kamer stelt specifiek dat uit het bijgevoegde expertadvies en reviews niet volgt dat de gemaakte kosten van programma's onder de inlichtingenplicht van de NPO vallen. Ik constateer dat wij op dit punt fundamenteel van mening verschillen. Volgens Voermans kan de conclusie kort zijn: de NPO en de landelijke publieke media-instellingen zijn op grond van de Mediawet 2008 verplicht om informatie te verschaffen over specifieke kosten die verband houden met de programmering als de Eerste of Tweede Kamer deze informatie aan de minister vraagt. Voor deze uitleg van de verantwoordings- en informatieplicht van de artikelen 2.15 en 2.178 Mediawet 2008 volgt Voermans een noodzakelijke en gangbare wetsystematische en grammaticale interpretatie. Voor de uitleg van de reikwijdte van artikel 68 Grondwet baseert hij zich op de kabinetsnotitie uit 2002.¹ Uit de review van Schilder blijkt ondubbelzinnig dat hij deze conclusies en de onderliggende redenering deelt. Van Eijk geeft niet, zoals gevraagd, een analyse op het onderzoek van Voermans, maar volgt een eigen redenering. Hierbij gaat Van Eijk voorbij aan het stelsel van de wet en laat hij na om dragend te motiveren waarom de conclusies van Voermans ongegrond zijn. Zijn conclusie dat schrapping c.q. inperking van de reikwijdte van artikel 2.15 Mediawet 2008 is geboden, lijkt mede daardoor meer een inhoudelijke wens, dan een weergave van de werking van het huidige publieke omroepstelsel.

In het verlengde van bovenstaande vind ik het belangrijk om nogmaals te benadrukken dat de ministeriële bevoegdheid van artikel 2.15 MW in beginsel geen inperking kent. Het gaat dan ook, in tegenstelling tot wat uw Kamer lijkt aan

¹ Kamerstukken II 2001/02, 28 362, nr. 2, p. 4-12.

te nemen, om alle inlichtingen/informatie over alle werkzaamheden van de NPO. Met de term *werkzaamheden* wordt namelijk verwezen naar alle taken en taakopdrachten die de NPO heeft of grond van de Mediawet 2008, zoals onder meer vervat in artikelen 2.2 en 2.3 Mediawet 2008. Alle activiteiten van de NPO in het bredere kader van die taken en taakopdracht van de Mediawet zijn als werkzaamheden in de zin van het eerste lid aan te merken. Tevens kent de Mediawet 2008, in tegenstelling tot hetgeen de brief van uw Kamer impliceert, geen onderscheid naar het soort werkzaamheden van de NPO waarover op aanvraag informatie moet worden verstrekt. De term *werkzaamheden* omvat alles, ook de activiteiten op of gerelateerd aan programmaniveau. Daarmee vallen ook gemaakte kosten van programma's onder de bevoegdheid en inlichtingplicht van artikel 2.15 die de NPO is opgelegd. Dat de NPO de programma's niet zelf maakt doet daar niet aan af: NPO bekostigt ze wel én moet er financieel verantwoording over afleggen. Kortom, op het moment dat de verantwoordelijk bewindspersoon een beroep doet op dit artikel ontstaat daarmee voor de NPO een juridische verplichting om de gevraagde inlichtingen te verstrekken. In dat geval bestaat er voor de NPO geen eigen beoordelingsruimte om te bezien welke inlichtingen wel en niet zullen worden verstrekt.

Onze referentie
1159039

De informatieverplichting van artikel 2.15 Mediawet 2008 behoort daarmee, in tegenstelling tot hetgeen Van Eijk beweert, tot het gebruikelijke getrapte patroon van adequate informatieverstrekking en verantwoording over de inzet en het gebruik van publieke middelen via de verantwoordelijk bewindspersoon aan het parlement. Ik hecht hier zeer aan. Het parlement moet vanuit haar controlerende taak bewindslieden ter verantwoording kunnen roepen voor zaken die op hun beleidsterrein spelen en hen kunnen vragen informatie te verstrekken die daarvoor nodig is. Dit is een hoeksteen van het Nederlandse democratische systeem. Net als de indieners van de voorliggende brief ben ik van mening dat de overheid en politiek vooraf geen invloed moeten uitoefenen op de redactionele inhoud en samenstelling van de programmering. Het wettelijke stelsel waarborgt deze onafhankelijkheid van de publieke omroep. Dat laat echter onverlet dat het wel mogelijk moet zijn om achteraf verantwoording te vragen over de gemaakte keuzes.

Concluderend stel ik vast dat het parlement te allen tijde de informatie moet kunnen opvragen die zij nodig acht in het kader van haar controlerende taak. Ik constateer dat de fracties veelvuldig gebruik maken van dit grondwettelijke recht van het parlement. Recentelijk hebben leden van de fracties van de VVD, PvdA en D66 in de Tweede Kamer schriftelijke vragen gesteld over de hoogte van salarissen bij de publieke omroep. Hierbij heb ik aan de hand van de mij verstrekte informatie een afweging gemaakt welke informatie geschikt was om met het parlement te delen.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Kamers en de bewindspersoon om ook in de toekomst een zorgvuldige afweging te maken welke informatie gevraagd respectievelijk verstrekt wordt en op welke wijze. Uiteindelijk moet de verantwoordelijke bewindspersoon telkens aan de hand van het wettelijk kader een afweging maken in hoeverre en op welke wijze hij of zij de verstrekte inlichtingen en informatie deelt met het parlement. Hierbij spelen het belang van publieke verantwoording, parlementaire controle en onafhankelijkheid van de publieke omroep een belangrijke rol.

Onze referentie
1159039

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker